

Dróth Júlia

(Laudáció)

Dróth Júlia 1983-ban szerzett diplomát az ELTE magyar-angol szakán, ahol elvégezte az irodalmi fordítói programot is. Pályafutását középiskolában kezdte, majd a gödöllői GATE Nyelvi Lektorátusán folytatta, ahol egyetemi adjunktusi kinevezést kapott. Itt némi irányváltás következett be szakmai pályafutásában, mivel nem irodalmi, hanem szakfordítói képzésben kapott szerepet. Eleinte azonban még itt is tartott irodalmi fordítási szemináriumot a szakfordító hallgatóknak, nem is sikertelenül. Újszerű gyakorlatként bevezette, hogy a hallgatóknak ugyanazt a szöveget többféle stílusban is le kellett fordítaniuk, a fordítás funkciójának és célközönségének megfelelően. Egyik volt hallgatója erre így emlékszik vissza:

Nagyon sokat köszönhetek Dróth Júlia tanárnőnek. Az általa tartott műfordítás órák tanítottak meg játszani a szavakkal, ő mutatta meg, hogy egy fordítás nem csupán pontos lehet, de izgalmas és szép is. Remek szövegeken gyakorolhattunk, többek között Stephen Leacocktól, Ray Bradburytól és Patrick O'Briantól, és amikor életem első regényfordításába belevágtam, ő bátorított és látott el tanácsokkal. Az a fordítás szerezte meg nekem az első valódi műfordítói munkát és vezetett el a műfordítás és a szerkesztés felé – az, hogy most egy könyvkiadónál dolgozhatok, és fantasztikus szövegeket fordíthatok, részben az ő érdeme, hiszen nála jöttem rá, mennyi örömet és mindig új és unhatatlan kihívást tud jelenteni a fordítás. Azoknak a műfordítói óráknak és a műhelymunkának a hangulata most is a legkedvesebb emlékeim között van.

A későbbiekben Dróth Júlia sikeresen áthangolta magát a szakfordításra. A Nyelvi Lektorátus Nyelvi Intézetté alakult, és ezen belül létrejött egy Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, amely főleg a szakfordítói képzés feladatait látta el. Ennek a tanszéknek lett a vezetője Dróth Júlia, mint egyetemi docens. Nagy lendülettel vetette bele magát a munkába, mind az oktatásban, mind a kutatásban. Doktori tanulmányait a Pécsi Egyetem alkalmazott nyelvészeti doktori iskolájában végezte, értekezését a „Formatív értékelés a fordítás oktatásában címmel” 2002-ben védte meg. Témavezetője, Klaudy Kinga szerint mindent elolvasott.

A GATE (későbbiekben SZIE) szakfordítóképzésében elméleti ismereteit a gyakorlatban is alkalmazta. Oktatói munkája során lényegében kidolgozta a fordításoktatás módszertanát.

Fontos megemlíteni, hogy az angolról magyarra történő fordítások értékelésében előnyt jelentett számára, hogy a legtöbb fordítás-oktató tanártól eltérően magyar szakos végzettsége is van. Persze ez hátrányt is jelentett, mert gyakorlatilag egyedül irányította az összes szakfordító hallgató képesítő fordítását, megszámlálhatatlanul sok munkaórát fordított a konzultációkra, a fordítások olvasására és javítására. Kidolgozta és továbbfejlesztette a képesítőfordítások értékelésének rendszerét, a szakfordítói záróvizsgákon újításokat vezetett be. A szakfordítóképzést igyekezett a gyakorlattal kapcsolatba hozni. Felvette a kapcsolatot a fordítóirodákkal, megszervezte a hallgatók gyakorlatát. Oktatómunkáját a SZIE és az Oktatási Minisztérium több kitüntetéssel ismerte el.

Saját maga is fordított, kertészeti és mezőgazdasági szövegeket, és mintegy tíz évvel azután, hogy elkezdett szakfordítást tanítani, szakfordítói oklevelet is szerzett.

Kutatási tevékenysége szorosan kapcsolódott és kapcsolódik az oktatáshoz. Létrehozott egy környezetvédelmi terminológiai kutatócsoportot, amelybe hallgatókat is bevont, több mint tíz évig szervezte a SZIE-n a szakfordítóképző intézmények éves módszertani konferenciáját, és szerkesztette a *Szaknyelv és Szakfordítás* című kiadványt. Ebben sok értékes cikk jelent meg. A későbbiekben szerkesztői képzésben is részt vett.

Mindent megtett azért, hogy a SZIE szakfordítóképzése képes legyen a bolognai rendszer bevezetése után is fennmaradni. Sajnos nem sikerült fordítói MA szakot indítani – nem a személyi feltételek hiánya, mint inkább külső tényezők miatt. A bolognai rendszer bevezetése aláásta a korábbi szakfordítóképzés alapjait, és végül azt eredményezte, hogy a SZIE Nyelvi Intézetét feldarabolták, részben megszüntették.

Ezt követően került Dróth Júlia a Károli Gáspár Református Egyetem Anglisztika Intézetébe, ahol jelenleg is dolgozik, és egyetemi docens beosztásban töretlen kedvvel tanítja a nyelvészetet és a fordítást, szervezi a Szakmai Napokat. Úgy gondolom, hogy a Károlin jó helyre került, megfelelő közegben végezheti alkalmazott nyelvészeti és fordítástudományi kutatásait, a fordítás oktatását és szervezését.

A MANYE munkájában jelentős szerepet vállalt és vállal. Már az elmúlt évszázadban is jelen volt és előadást tartott több kongresszuson. 2006-ban hozzájárult a gödöllői (XVI.) MANYE-kongresszus sikeres megszervezéséhez, a konferencia kötet lektorálásához. 2012-től 2014-ig szerkesztője és rovatvezetője, 2015-től 2017-ig főszerkesztője volt a Modern Nyelvoktatásnak, és továbbra is tagja a szerkesztőbizottságnak. Tagja a MANYE Választmányának, és vezetője a 2018-ban megalakult Fordítási Szakosztálynak. Konferenciakötetek és más szakkönyvek lektorálásával és szerkesztésével is segíti a MANYE munkáját.

Az ELTE Fordítási Doktori Programjában évek óta témavezető és oktató, doktori bizottságok tagjaként és disszertációk bírálójaként szerepel.

Publikációs tevékenysége is gyakorlatorientált. *Fától az erdőt. Kérdések és válaszok a fordítás technikájáról* c. könyvét a Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete adta ki. Szakcikkei főleg a fordításoktatás és -értékelés kérdéseire kapcsolódnak. Több cikkét szakemberrel, ill. szakfordító hallgatókkal együttműködve írta. Ezek főleg a *Nyelvőr*, a *Fordítástudomány* és a *Szaknyelv és Szakfordítás*ban jelentek meg (ld. a Tanszék honlapján). Itt csak egyet említek, amely a szakfordítás gyakorlatával való szoros kapcsolatot jelzi:

Dróth Júlia – Turcsányi Gábor: Az üregi nyúl mint egzotikus európai állat. Gondolatok a természet- és környezetvédelmi terminológia fordításáról.

Recenziókat írt többek között az *Across Languages and Cultures* és a *Modern Nyelvoktatás* c. folyóiratok számára, elsősorban a fordításoktatás pedagógiájával kapcsolatos könyvekről.

A felsoroltakból kitűnik, hogy Dróth Júlia alkalmazott nyelvész (már amennyiben a fordítástudomány alkalmazott nyelvészet), továbbá hogy egy ügyre, a fordításoktatás pedagógiájára összpontosította a tevékenységét, bár ezen belül ez a tevékenység igen sokrétű. Ennek a koncentrátságnak az eredményeként sikerült a gyakorlatban és az elméletben is jelentős eredményeket elérnie. A fordításoktatás gyakorlatát illetően idézek egy hallgatói véleményt:

„A fordításoktatásból szerzett elméleti ismereteket profi szinten alkalmazza a fordítástechnika-órákon, az elmélettel jó alapot ad a gyakorlati készségek elsajátításához. A kurzusain megtanulhatja a hallgató, hogyan fordítson különböző szövegeket, sőt, hogyan fordítson egy szöveget különböző módon. Csak ajánlani tudom.”

Elméleti eredményei közül legfontosabb az, hogy a fordításoktatás pedagógiájának kidolgozásához jelentősen hozzájárult, és a doktori képzésben is sikerült ezt a tárgyat a „tisza fordítástudományi” tárgyakkal egyenrangúvá tennie és magas színvonalon művelnie.

Végezetül: Dróth Júlia minden megbízást nagy elkötelezettséggel, komoly hozzáállással teljesített és teljesít, és ezzel segít (szolgál) más embereknek.

Heltai Pál